

Gemeente Maastricht

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

Aan de fractie van GL
de heer A.C. van der Gugten
mevrouw M. Korsten
de heer G. Krabbendam
de heer H. Passenier

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Vragen ex art. 48 RvO inzake Tihange

DATUM
29 april 2016

BIJLAGEN
--

BEHANDELD DOOR
PM (Petro) Hermans

VERZONDEN 02 MEI 2016
TELEFOONNUMMER
043 350 4038

ONZE REFERENTIE
2016-10397

E-MAILADRES
petro.hermans@maastricht.nl

FAXNUMMER

UW REFERENTIE

Geachte heer van der Gugten, mevrouw Korsten, heer Krabbendam en heer Passenier,

Onderstaand treft u de beantwoording aan van de vragen die uw fractie gesteld heeft in het kader van artikel 48 van het Reglement van Orde betreffende Tihange. Voor de beantwoording van vraag 2 tot en met 9 heb ik een beroep gedaan op de expertise van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg (verder VRZL).

In een verzamelbrief van 8 maart 2016 van het Ministerie van WVS heeft Minister Schippers de Tweede Kamer geïnformeerd over jodiumprofylaxe. In deze brief schrijft zij onder meer:

"In de eerste ringen rond de kerncentrales heb ik al eerder tabletten beschikbaar gesteld aan veiligheidsregio's voor predistributie aan burgers. De tabletten worden dan al uitgedeeld aan omwonenden terwijl er geen directe dreiging is van een incident waarvoor de tabletten nodig zijn. Zeeland heeft predistributie uitgevoerd tot 10km rond de kerncentrale in Borsele en 20km rond Doel (conform de oude interventiewaarden). Twente heeft dit ook gedaan voor de ring rond de kerncentrale in het Duitse Emsland. Daarmee zijn de meeste mensen die tot de doelgroep behoren in de eerste ringen voorzien van jodiumtabletten. Het gaat in de eerste ringen om mensen tot 40 jaar en zwangere vrouwen (voor het ongeboren kind). Boven een leeftijd van 40 jaar bestaat er op basis van wetenschappelijk onderzoek geen meerwaarde van het slikken van jodiumtabletten. Na overleg met de betrokken partijen gaat mijn voorkeur voor de tweede ring (tot 100 km) uit naar een combinatie van predistributie en distributie op het moment van een verwachte uitstoot van radioactief jodium. De doelgroep in de 100 km zone betreft mensen tot 18 jaar en zwangere vrouwen. De schildklier van (ongeboren) kinderen is gevoeliger voor radioactief jodium, waardoor ook op grotere afstand, bij een geringere blootstelling, jodiumtabletten effectief kunnen zijn. Ik heb opdracht gegeven om samen met de betrokken partijen een distributie- en implementatieplan op te stellen. Dit plan zal zoveel mogelijk aansluiten bij reeds bestaande distributiepunten, zoals apotheken en GGD'en."

Zoals bekend is in Zuid-Limburg na lobby vanuit onze provincie op aandringen van GroenLinks een decentrale opslag van jodumpillen gerealiseerd en is vervolgens door de Veiligheidsregio Zuid-Limburg een distributieplan van jodumpillen naar apotheken gerealiseerd. Er is bewust niet ervoor gekozen om jodiumtabletten preventief onder de bevolking uit te delen, omdat men ervoor bevreesd is dat mensen op het moment dat het misgaat in Tihange en/of Doel de jodiumtabletten te vroeg, te laat of op andere wijze onjuist innemen, zodat de werking ervan

Vragen ex art. 48 RvO

DATUM

teniet gedaan wordt. En men verwacht dat de overhandiging van de tabletten in een apotheek met bijgaande instructie verkeerd gebruik van de tabletten kan voorkomen.

In Aken is in het najaar van 2015 vanuit een beweging van artsen evenwel een stevige oproep aan de lokale overheid gekomen om ervoor te zorgen dat jodiumpillen preventief uitgedeeld worden aan huishoudens, kinderopvang, basisscholen, middelbare scholen, hogescholen en universiteiten (zie: <http://www.aachener-nachrichten.de/lokales/aachen/warnung-vor-tihange-aerzte-verteilenlod-1.1202906>). Daar, kortom, waar de jodiumpillen het hardst nodig zijn wanneer het misgaat in één van de Belgische kerncentrales. Men heeft daar namelijk becijferd dat een nucleaire wolk met gebruikelijke wind in slechts drie uur de stad Aken (op 65 km van Tihange) kan bereiken, en is van mening dat dit volstrekt niet voldoende is om de jodiumpillen én verspreid te krijgen onder apotheken én deze te verstrekken aan de volledige doelgroep, die daarvoor en masse naar de apotheek moet. Zoals u weet ligt Maastricht op slechts 40 km van Tihange, hetgeen het tijdsbeslag waarin een en ander zich dient te voltrekken des te beperkter is (maximaal twee uur). De Aachener Zeitung meldde op 15 december 2015 dat Aken daadwerkelijk over gaat tot verspreiding van jodiumpillen onder scholen (zie: <http://www.aachener-zeitung.de/lokales/aachen/tihange-aachen-wilijodtabletten-an-schulen-verteilen-1.1248517>).

GroenLinks is van opvatting dat zeker in het geval van kinderopvang, basisscholen, middelbare scholen, hogescholen, universiteiten, ziekenhuizen, huisartsenposten en verloskundigenpraktijken het argument van een gebrek aan instructie op het moment van inname geen sprake kan zijn. Op al deze locaties waar sprake is van nagenoeg permanente aanwezigheid van (kwetsbare) mensen in de doelgroep waarvoor jodiumpillen werking hebben, zijn immers ook professionals aanwezig die voorzien kunnen worden van de juiste instructie betreffende de inname van jodiumpillen. Dit voorkomt een chaos bij de apotheken op het moment dat mensen het meest gevaar lopen.

Op grond hiervan heeft de fractie van GroenLinks voor u de navolgende vragen.

Vraag 1. Hoeveel mensen wonen er in Maastricht en Zuid-Limburg die vallen onder de doelgroep voor wie inname van jodiumpillen bij een kernramp geschikt is (kinderen en volwassenen tot 40 jaar en zwangere vrouwen)?

Antwoord:

In de gemeente Maastricht woonden per 1 januari 2015, 59.135 mensen in de leeftijd tot 40 jaar en 16.898 mensen in de leeftijd tot 18 jaar. Op 1 januari 2015 woonden er in de regio Zuid-Limburg (Veiligheidsregio Zuid-Limburg/ 18 gemeenten) 245.095 mensen in de leeftijd tot 40 jaar en 95.903 mensen tot 18 jaar (omdat de gegevens van 2016 nog niet definitief zijn worden hier de officiële aantallen van 2015 van het CBS weergegeven).

Vragen ex art. 48 RvO

DATUM

Vraag 2. Bent u het met de fractie van GroenLinks eens dat het onbegrijpelijk is dat Minister Schippers in de tweede ring (waarvan wij thans volgens de geldende regelgeving onderdeel uitmaken, ondanks de geringe afstand tot Tihange) slechts wil voorzien in jodiumprofylaxe voor kinderen en zwangere vrouwen, en dat zij daarmee de (jong)volwassenen tot 40 jaar (niet zijnde zwangere vrouwen) uitsluit? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Voor de goede orde merk ik op dat het een bevoegdheid van de minister is om richtlijnen vast te stellen voor de distributie van Jodiumprofylaxe. Voor de beantwoording van deze vraag heb ik mij gewend tot de VRZL en daaruit blijkt dat de keuze van de minister is gemaakt op basis van wetenschappelijke informatie. In het algemeen geldt: hoe verder van de plaats van het ongeval, hoe lager de blootstelling aan radioactieve stoffen. Kinderen tot 18 zijn het meest kwetsbaar voor radioactief jodium. Daarom geldt voor hen het grootste distributiegebied. Mensen tussen de 18 en 40 zijn minder kwetsbaar. Daarom krijgen zij enkel jodiumtabletten als ze dicht in de buurt van een kerncentrale wonen, dat wil zeggen binnen 20 km.

Vraag 3. Bent u bereid er bij de Minister van VWS op aan te dringen dat zij binnen een straal van 100 km van de ons omringende kerncentrales voorziet in jodiumprofylaxe voor de volledige doelgroep (dus alle mensen tot 40 jaar en zwangere vrouwen)? Zo ja, kunt u de gemeenteraad op de hoogte houden van uw inspanningen in dezen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

In 2012 heeft de Zuid Limburgse politiek aan de minister gevraagd om over een eigen voorraad jodiumtabletten te kunnen beschikken. Hiermee week Zuid-Limburg toentertijd af van de in Nederland geldende centrale opslag. Het bestuur van de veiligheidsregio zou vanwege maatschappelijke en bestuurlijke onrust aan de minister kunnen vragen, naast de predistributie tot 18 jaar en zwangeren, om deze voorraad bij dreiging te verstrekken aan de groep tot 40 jaar via een distributieplan.

Ik kan u toezeggen dat ik uw verzoek met het bestuur van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg zal bespreken en bij voldoende draagvlak mij tot de minister zal wenden. Ik houd u hiervan op de hoogte.

Vraag 4. Bent u bereid in navolging van Aken de plannen rondom preventieve jodiumprofylaxe in Maastricht/Zuid-Limburg te heroverwegen en over te gaan tot preventieve verstrekking van jodiumpillen i.c.m. een gedegen instructie aan huishoudens, kinderopvang, basisscholen, middelbare scholen, hogescholen, universiteiten en — voor zover dat niet reeds het geval is — ziekenhuizen, huisartsenposten, verloskundigenpraktijken, en overige instituten waar mensen met geestelijk of lichamelijke beperkingen leven? Zo ja, op welke termijn denkt u dit te kunnen realiseren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Zie antwoorden vraag 1 en 2.

Of heroverweging van de plannen rondom preventieve jodiumprofylaxe in Zuid-Limburg aan de orde is hangt af van de nieuwe richtlijnen daaromtrent van de Minister. De Veiligheidsregio Zuid-Limburg zal die eventuele nieuwe richtlijnen moeten volgen. De minister bepaalt of de jodiumtabletten in de

DATUM

tweede ring vooraf worden uitgedeeld of pas bij een daadwerkelijke dreiging van een stralingsongeval.

Vraag 5. Jodiumpillen worden nu door Den Haag gepresenteerd als zijnde een totaal beschermingsmiddel tegen de gevolgen van een kernramp. Het betreft echter maar een klein deel van de bevolking en maar één van de vele soorten kanker die men kan oplopen door bestraling. Bent u bereid hierover duidelijk voorlichting te geven opdat de bevolking zich bewust wordt van het feit dat een jodiumtablet geen 'wondertablet tegen bestraling na een kernramp is? Zo ja, hoe gaat u dat doen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Deze vraag is beantwoord door of via de VRZL: Het is inderdaad belangrijk dat over de werking van jodiumpillen goed gecommuniceerd wordt. Den Haag is zich zeer welbewust van het feit dat jodiumprofylaxe enkel beschermt tegen radioactief jodium en niet tegen andere radioactieve stoffen, zie hiervoor de Q&A op <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2016/03/10/q-a-jodiumprofylaxe>. Ook de Veiligheidsregio Zuid-Limburg en GGD Zuid-Limburg geeft dit duidelijke aan op de website.

Op 10 maart 2016 werd in de media gemeld dat Doel 1 en Doel 2 pas tegen het jaar van sluiting (2025) bestand zullen zijn tegen aardbevingen (zie: <http://www.hln.be/hln/nl/6756/Kernenergie/article/detail/2643005/2016/03/10/Doel-1-en-2-pas-afdoende-b Bestand-tegen-aardbevingen-in-sluitingsjaar-2025.dhtml>)

Uit de in 2011 naar aanleiding van de kernramp in Fukushima uitgevoerde stresstests was al gebleken dat ook in Tihange er niet wordt voldaan aan de hiervoor geldende normen. Op grond hiervan heeft de fractie van GroenLinks voor u de navolgende vragen:

Vraag 6. Bent u het met GroenLinks eens dat de Belgische kerncentrales van Tihange en Doel pas op een zodanig laat moment bestand gemaakt worden tegen aardbevingen, dat dit in verband met de thans geplande sluitingsdatum geen zin meer heeft? Zo ja, bent u bereid — al dan niet via onze regering in Den Haag of via de ANVS — hieromtrent opheldering te vragen aan de Belgische regering c.q. het Federaal Agentschap Nucleaire Controle en de uitkomsten hiervan terug te koppelen aan de gemeenteraad? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Deze vraag is beantwoord door of via de VRZL: Uit de globale analyse van de aardbevingsbestendigheid van de Belgische kerncentrales in het kader van de Europese stresstest in 2011 is gebleken dat deze centrales robuuster zijn dan het ontwerp en ook hiertegen bestand zijn ondanks dat zij hier oorspronkelijk niet voor ontworpen zijn. België heeft 2025 vastgelegd als datum waarop alle kerncentrales formeel moeten voldoen aan deze laatste internationale referentie waarden van de WENRA. Deze datum ligt inderdaad aan het einde van de levensduur. Sinds de stresstest in 2011 heeft België verschillende maatregelen genomen voor het verhogen van de weerbaarheid tegen aardbevingen en de komende jaren zullen zij hiermee doorgaan. Tot 2025 moeten de centrales hun robuustheid tegen aardbevingen aantonen en verhogen waar nodig en mogelijk. In de voortgangsrapportage van het FANC over de stresstestmaatregelen is meer informatie hierover beschikbaar: <http://www.fanc.fgov.be/GED/00000000/4000/4093.pdf>.

Op 11 maart 2016 werd door de Duitse regering erop gewezen dat de Belgische kerncentrales filters c.q. gefilterde overdrukventielen missen, die voorkomen dat radioactieve lucht naar

Vragen ex art. 48 RvO

DATUM
17 11 2016

buiten komt als er hoge druk moet worden verminderd (zie onder meer: <http://www.dichtbij.nl/maastricht/regio/artikel/4232649/belgische-kernreactoren-missen-filters.aspx>). Op grond hiervan heeft de fractie van GroenLinks voor u de navolgende vragen:

Vraag 7. Hoe duidt u deze informatie van de Duitse regering? Bent u het met GroenLinks eens dat dit een zorgelijk bericht is en zo ja, bent u bereid — al dan niet via onze regering in Den Haag of via de ANVS — hieromtrent opheldering te vragen aan de Belgische regering c.q het Federaal Agentschap Nucleaire Controle en de uitkomsten hiervan terug te koppelen aan de gemeenteraad? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Deze vraag is beantwoord door of via de VRZL: Het installeren van gefilterde afblaassystemen was één van de maatregelen die bij de Belgische kerncentrales werden geïdentificeerd bij de post-Fukushima stresstest om de veiligheid van de centrales nog verder te verbeteren. Na de identificatie van deze verbetermaatregel en het besluit van het FANC om deze verbetering op te leggen aan de vergunninghouder worden deze de komende jaren geïnstalleerd. Het FANC heeft invoering van deze maatregel opgelegd. De installatie van deze afblaassystemen gebeurt gefaseerd. Voor Doel 3 en 4 en Tihange 1, 2 en 3 is dit reeds gestart en zal dit uiterlijk eind 2017 gereed zijn. De installatie in Doel 1 en 2 zal in 2018 -2019 plaatsvinden. In de hierboven genoemde voortgangsrapportage van het FANC wordt hier meer over geschreven. Het vragen om opheldering is dan ook niet meer nodig.

Op 4 maart 2016 antwoordde Gouverneur Bovens op mondelinge vragen van Statenlid Rossel dat “Nederland wel goed voorbereid is op een kernramp” (zie: <http://www.1limburg.nl/gouverneur-nederland-wel-goed-voorbereid-op-kernramp>). Wij vragen ons af waar Gouverneur Bovens een zodanig boude uitspraak op baseert. De Süddeutsche Zeitung meldde op 10 maart 2016: “Oberbürgermeister Marcel Philipp lässt Verkehrskonzepte für den Evakuierungsfall prüfen”. Ook gaat men in Duitsland (meer in het bijzonder de regio Aken) veel verder met de plannen rondom jodiumpillen dan in Zuid-Limburg, zoals in de voorgaande vragen 1 t/m 5 reeds is vermeld. Een van de aanleidingen voor de Akense daadkracht waren “zestig vragen” van de Aachener Aktionsbündnis gegen Atomenergie over zaken die geregeld zouden moeten zijn voor het geval dat een kernramp in onze omgeving optreedt. Wij hebben deze punten samengevat in een bijlage van 25 punten, van welke wij veronderstellen dat deze niet geregeld zijn in Maastricht en Zuid-Limburg.

Op grond hiervan heeft de fractie van GroenLinks voor u de navolgende vragen:

Vraag 8. Gelet op de bijlage van 25 punten, deelt u de opvatting van Gouverneur Bovens dat Nederland beter is voorbereid op een kernramp dan België en/of heeft u enig idee waar hij deze wetenschap vandaan haalt? Zo nee, kunt u daar navraag naar doen en ons inlichten? Zo ja, kunt u ons daarvan op de hoogte brengen?

Antwoord:

Op vragen van de VRZL is van de zijde van de Gouverneur de volgende reactie ontvangen: Het antwoord dat Gouverneur Bovens op 4 maart jongstleden tijdens de vergadering van de Commissie FEB uit Provinciale Staten heeft gegeven op de vraag van de heer Rossel is genuanceerder dan in de pers is verwoord. In zijn reactie op de gestelde vraag heeft de Gouverneur geen oordeel uitgesproken over de wijze waarop Nederland of België zijn voorbereid op nucleaire

DATUM

risico's. Voor het daadwerkelijk gegeven antwoord van Gouverneur Bovens verwijzen wij graag via de volgende link, onder agendapunt 8.2. naar de feitelijk uitgesproken tekst van Gouverneur Bovens: <http://limburg.stateninformatie.nl/vergadering/262286>

Vraag 9. Bent u het met GroenLinks eens dat het een illusie of zelfs volstrekt onmogelijk is om alle onderdelen van de bijlage van 25 punten (of zelfs maar een fractie daarvan) goed geregeld te krijgen? Zo ja, deelt u de opvatting van GroenLinks dat hieruit des te meer de noodzaak blijkt dat de gevaarlijke kerncentrales van Tihange en Doel zo snel mogelijk gesloten worden, voordat daar een ramp optreedt, die ons als overheid in feite volkomen machteloos, en de meest kwetsbaren onder onze burgers volkomen hulpeloos laat?

Antwoord:

De VRZL heeft voor een dreigende kernramp plannen, protocollen en een oefenbeleid opgesteld. Daarbij is uitgegaan van de mate van waarschijnlijkheid van het te verwachten risico (regionaal risico profiel). Zoals u bekend is geven de betrokken officiële toezichthoudende instanties aan dat er geen sprake is van een onveilige situatie in Tihange. De dreiging van een ramp wordt daarom zeer laag ingeschat. Derhalve is er voor de VRZL geen aanleiding actie te ondernemen aan de hand van de door u aangedragen 25 punten, anders dan in de bestaande plannen en protocollen vervat.

Vraag 10. Wat gaat u eraan doen om — al dan niet met de bijlage van 25 punten als onderbouwing richting onze gesprekspartners in Den Haag en Brussel — de sluiting van de kerncentrales in Tihange en Doel zo snel mogelijk te bewerkstelligen?

Antwoord:

Wat betreft de gemeente Maastricht wordt uitvoering gegeven aan de motie van de gemeenteraad en aangesloten bij de procesgang van de Städteregion Aachen voor de sluiting van de centrale: De gemeenteraad van Maastricht heeft in zijn vergadering van 19 januari jl. een motie aangenomen met als onderwerp "Juridische stappen tegen Tihange". Hierin bevestigt de gemeenteraad zijn standpunt, zoals verwoord in de eerdere motie van 9 juni jl., dat Maastricht de onmiddellijke en definitieve sluiting van de kerncentrale van Tihange wenst.

Verder heeft de gemeenteraad besloten dat de stad zich aansluit bij het onderzoek van de Städteregion Aachen naar de juridische mogelijkheden om de centrale te sluiten en verzoekt de gemeenteraad een vertegenwoordiger van het college af te vaardigen naar een persconferentie in Aken op 28 januari jl.

Ik heb op 28 januari jl. deelgenomen aan de druk bezochte persconferentie van de Städteregion Aachen en aangegeven dat de gemeente Maastricht zich aansluit in het onderzoek naar de juridische mogelijkheden om de kerncentrale te sluiten. Tevens heb ik later die middag de zorgen van de gemeenteraad over de veiligheid van Tihange kenbaar gemaakt tijdens een informatiebijeenkomst voor de inwoners van Aken. Hiermee is voldaan aan beide opdrachten aan het college in de motie.

De burgemeesters van de Zuid-Limburgse gemeenten zijn op de hoogte gesteld van deze actie. Sindsdien is het aantal gemeenten dat een soortgelijke motie aanneemt groeiende, maar er is geen sprake van een unaniem standpunt binnen de Veiligheidsregio.

Op 17 maart jl. heeft een tweede bijeenkomst bij de Städteregion Aachen plaatsgevonden. Wederom druk bezocht; inmiddels hebben zich ook Luxemburgse gemeenten aangesloten.

Vragen ex art. 48 RvO

DATUM

Tijdens deze bijeenkomst zijn door de heer Etschenberg, voorzitter van de Städteregion Aachen, en de aanwezige juristen de volgende vier stappen uiteengezet:

1. Verzoekschrift Raad van State.

Het verzoekschrift bij de Belgische Raad van State tegen het besluit om Tihange 2 weer aan te sluiten op het elektriciteitsnet is op 5 februari jl. ingediend. De uitspraak wordt verwacht in okt/nov. Om te voorkomen dat een fatale termijn voor het indienen van dit verzoekschrift zou verlopen is besloten dat de Städteregion in deze procedure alleen optreedt.

2. Formeel informatieverzoek aan het FANC.

Op 8 maart jl. is een formeel verzoek om informatie door de advocaten van de Städteregion Aachen gericht aan het FANC, zodat op een later moment in de procedure niet tegengeworpen kan worden dat dit niet eerder is gedaan.

3. Procedure rechtbank Brussel.

De procedure bij de rechtbank in Brussel gaat over het dreigend gevaar van de kerncentrale. Voor het opstellen van de dagvaarding wordt ruim de tijd genomen (kwaliteit voor snelheid). Op dit moment zijn er zo'n 60 gemeenten/regio's die mee willen doen in de acties voor de sluiting van de kerncentrale. Door de advocaten wordt, gelet op dit grote aantal potentiële procespartijen, gewezen op het risico van fouten in volmachten, belangen etc. Vandaar het voorstel om de groep indieners van de dagvaarding te beperken tot drie: de Städteregion Aachen, de gemeente Maastricht en een nog nader te bepalen Luxemburgse gemeente. De aanwezige burgemeesters van Gulpen-Wittem en Vaals gingen hiermee akkoord. De overige Zuid-Limburgse gemeenten zijn over dit procesmatig verzoek geïnformeerd. Overigens bestaat altijd de mogelijkheid dat gemeenten zich later als partij in de lopende procedure kunnen voegen. Het indienen van de dagvaarding is voorzien voor begin zomer.

4. De Europese commissie.

Het plan is om gezamenlijk met vertegenwoordigers van alle gemeenten/regio's in mei af te reizen naar het Europees parlement in Brussel voor een ontvangst door voorzitter Martin Schulz. Deze draagt er zorg voor dat in het parlement op dat moment ook de betreffende Europese commissaris wordt uitgenodigd. Aan de EC wordt gevraagd om een eigen onderzoek naar de veiligheidsaspecten van Tihange te doen alsmede om de casus Tihange aan de regels van het Europese informatierecht betreffende kernenergie te toetsen.

Ik vertrouw u hierbij voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

J.M. Penn-te Strake
Burgemeester

Vragen ex art. 48 RvO

